

## AUREL GURGHIANU'S EPIC AND LYRICAL VISION

Szabó Zsolt, PhD Candidate, "Petru Maior" University of Tg. Mureș

*Abstract: In this paper I debate a part of Aurel Gurghianu's literary opera, the modernist poetry and prose volumes that have influenced the Romanian literary culture. Gradually, the speech access to a solemn utterance in which the lyricism catch landscape and erotic reveries consistency in the sense of panic melancholy evocations of past time. The Confession is the predominant variant in a particular rhetorical solemn, majestic, melodic way. Aurel Gurghianu is an interesting writer, because, maybe he is the only transylvanian "uprooted" poet that, is in opposite to others; in Aurel Gurghianu's poetry the rural world / the nature appear mainly in semi-nightmarish tone, a neoexpressionist one, when the city appears like a paradise in colors, because it is a protected space, an intimate one and represents an open field which leave the place for anxieties and unpredictability.*

*Keywords: poetry, epic, prose, rhetorical, lyricism.*

În această lucrare am inventariat principalele momente biografice în creațiile lui Aurel Gurghianu. Începând de la prezentarea locurilor natale până la cele mai importante lecturi ale scriitorului care aparțin anilor 50; voi prezenta în linii mari ce a însemnat pentru Aurel Gurghianu literatura. Scriitorul s-a născut pe 11 mai 1924 în comuna mureșeană Iclânzul, într-o familie modestă de țărani cu frica lui Dumnezeu. Tatăl, George Gurghianu și mama, Rozalia, născută Oltean, nu au reușit să le asigure celor cinci copii (două fete și trei băieți) o copilărie lipsită de grijă. Poetul rămâne orfan de tată, copil fiind, astfel, necazurile familiei Gurghianu au început să se întetească. Cei cinci copii au fost crescuți frumos de mama și bunica lor, două femei necăjite, asigurându-le celor cinci cele necesare, în limita posibilităților. Aurel Gurghianu își începe studiile primare în satul natal, după care urmează cursurile Școlii Normale de băieți din Țirgu-Mureș, între anii 1937-1940. Va absolvi la Blaj, în 1941, deoarece, în 1940 școlile românești din Țirgu-Mureș s-au refugiat în județul Alba, ca urmare a trecerii sub jurisdicția Ungariei a nord-vestului Transilvaniei, conform Dictatului de la Viena din 30 august 1940. Între 1941-1944, Aurel Gurghianu va activa ca învățător în satul natal, Iclânzul, unde va adânci afinitatea sa specială pentru literatură. În anul 1948 devine student al Facultății de Filologie a Universității din Cluj, perioada studenției este cea în care își începe activitatea publicistică (1949). În suplimentul ziarului clujean „Lupta Ardealului” îi apar primele creații literare, dar între timp, colaborează și cu alte reviste literare din vremea aceea, printre care se numără „România literară” și „Convorbiri literare”. Debutul literar al lui Aurel Gurghianu este înregistrat în anul 1954, când publică prima plachetă de versuri intitulată „Drumuri”. Începând cu anul 1959 și până la stingerea sa din viață, este redactor-șef adjunct la revista „Steaua”, devenind coleg de redacție cu A.E. Baconsky, Aurel Rău și Victor Felea. Alături de colegii de generație, putem spune că Aurel Gurghianu a dus o adevărată luptă în ceea ce privește recuperarea criteriului estetic în evaluarea literaturii din acea perioadă. Un alt reper pentru care au avut un cuvânt de spus, cei din generația anilor 50, a fost reabilitarea lirismului în poezie, care, la vremea aceea era „invadat” de criteriile proletcultismului. Prin urmare, Aurel Gurghianu devine un tributar al tematismului convențional și exterior al epocii, impunându-se ca un poet al visării calme, un poet sentimental. Această stare sufletească pur melancolică a poetului este redată în mai multe

volume de poezie dintre care amintesc „Zilele care cântă” (1957), „Liniștea creației”(1962), „Biografii sentimentale”(1965) sau „Strada vântului”(1968). Poeziile incluse în aceste volume sunt dovada concretă în ceea ce privește sentimentalismul, melancolia sau visarea de care dă dovadă Aurel Gurghianu. Nu același lucru se poate spune despre poemele din volumele „Poarta cu săgeți” (1972), „Temperatura cuvintelor” (1972), „Curenții de seară” (1976), „Orele și umbra” (1980) sau „Numărați caii amurgului” (1982) deoarece aceste poezii au o tentă onirică, sunt concentrate mai mult asupra expresiei, de această dată participăm la o cenzurare a sentimentalismului. Pentru volumele de versuri „Poarta cu săgeți” și „Temperatura cuvintelor”, poetul a fost distins cu Premiul Asociației Scriitorilor din Cluj, în anul 1973. Tenta onirică, putem spune că are o deschidere spre o ironie a perioadelor în care poetul a avut diferite trăiri, nu neapărat pozitive: *„Îmi amintesc - văzînd-o crescînd - / de cei ce-au căzut aici pe colinele-Ardealului/ demult (...) Desfășurați tricolorul în vînt/ să-l vadă cînd se vor scula să cîneze/ la masa de seară,/ la masa de seară, în inima noastră, Apoi lăsați-i sa-și spună între ei:/ frumos e pămîntul pentru care-am luptat!” (Elegie la Oarba)*<sup>1</sup>. Sinteza formulei lirice a poetului Aurel Gurghianu o reprezintă ultimele două volume de versuri „Diagnosticul străzii” (1985) și „Călărețul din somn” (postum), care pot fi considerate printre cele mai realizate<sup>2</sup>.

Aurel Gurghianu a scris și trei volume de eseuri: „Terasa și alte confesiuni” (1978), „Carnet” (1981) și „Anotimpurile cetății”. Poetul a dorit să realizeze și o asimilare a poeziei grecești în literatura română, traducând un volum de versuri ale poetului elen Kostas Varnalis, precum și o asimilare cu literatura maghiară, prin traducerea unor poezii ale poetului ungar Létay János. Lecturând numeroase repere critice despre opera lui Aurel Gurghianu, pot concluziona faptul că atât prin poeziile moderniste cât și prin volumele de proză, poetul mureșean și-a pus amprenta asupra culturii literare românești și, totodată, a dat dovadă de deschidere spre depășirea granițelor literaturii române, ajungând până la literatura greacă sau maghiară, după cum am menționat anterior. Pe parcursul a mai multor decenii, Aurel Gurghianu trece prin mai multe scvhimbări literare, spectaculoase, am putea spune, atât prin modul de înțelegere al mesajului liric cât și la redefinirea imaginarului poetic, specific lui Gurghianu. Începuturile în literatură ale poetului Aurel Gurghianu, deși se dovedeau a fi firave, ne dăm seama de accentuările reportajului „liric” și satirei. În primele două plachete de versuri scrise de Aurel Gurghianu, „Drumuri” și „Zilele care cîntă” participăm, parcă, la ecourile ritmice cu motive care amintesc de lirica poezilor George Coșbuc, Ion Pillat sau Vasile Alecsandri. Tema predominantă, rămâne totuși, natura, care este tratată într-o manieră convențional-bucolică în care apar imagini de rafinate prețiozități: *„Strada Colinelor. Case de lemn./ La șapte seara bătrînele cască./ Fumul subțire, palin înseamnă. Trece-un copil c-un graur în bască”*(*Stampa*)<sup>3</sup>. Treptat, discursul liric al lui Gurghianu alunecă spre o solemnitate studiată a comunicării, în care lirismul prinde contur în contemplațiile peisagistice, în prezentările melancolice ale obârșiilor, în sentimentul de spaimă al timpului trecător. Este predominantă confesiunea în varianta biografismului chiar, într-o retorică îndeosebi solemnă, maiestuos-melodică. Odată cu descoperirea orașului, nu este provocată dezrădăcinarea, atât de accentuată în lirica ardelenescă, începând de la Octavian Goga, până la Lucian Blaga. La

<sup>1</sup> Aurel Gurghianu, „Numărați caii amurgului”, Editura Cartea Românească, 1982, pag. 110

<sup>2</sup> Lefter Ion Bogdan, „Începuturile noii poezii”, Editura Paralela 45, Pitești, 2005, pag.131

<sup>3</sup> Aurel Gurghianu, „Numărați caii amurgului”, Editura Cartea Românească, 1982, pag. 24

Aurel Gurghianu, în schimb, putem observa, mai ales în lirica sa de după 1972, o deșrădăcinare inversă, observată de Gheorghe Grigurucu, tradusă printr-o înstrăinare față de tema rurală. Această deșrădăcinare inversă, adică promovarea vieții citadine, a orașului, în detrimentul vieții rurale, își poate avea rădăcinile în copilăria scriitorului, o copilărie modestă, necăjită, am putea spune, de care, poate, poetul nu își aduce aminte cu drag. Poate, Aurel Gurghianu asociază lumea satului cu dezamăgirile și trăirile negative din timpul copilăriei, pe care nu dorește să le răscolească. Promovarea orașului, a cetății, specifice mai ales scriitorilor moderniști, poate, i se pare mai lipsită de griji, de neajunsuri sau dezamăgiri. Într-un interviu pe care l-am realizat cu soția poetului, domnia sa îmi relata mai ales despre bucuria lui Aurel Gurghianu de a se afla într-un oraș, în civilizație, forfotă, lume multă sau chiar nebunie. Deși o fire tăcută, îmi spunea doamna Gurghianu, poetului îi plăcea să se relaxeze printre oameni, cu toate că era o persoană statică, nu-i plăceau călătoriile; i se spunea că este un poet lent, ca persoană.

Decesul bunului său prieten și colaborator, A.E. Baconsky, în cutremurul din 1977, a însemnat o pierdere enormă pentru Gurghianu și pentru întregul colectiv de la *Steaua*, drept pentru care, în 1978 scrie volumul „Terasa și alte confesiuni” în care își amintește și de cel ce-a fost Baconsky. Tema preferată a poetului rămâne, totuși, cotidianul, o temă pe care poetul a prezentat-o în mai multe volume de versuri, în a cărui confort își poate descoperi intimitatea pierdută. Cu toate acestea, orașul nu reprezintă un mediu ocrotitor ci dimpotrivă, un mediu difuz. În mediul orașului, Aurel Gurghianu își construiește, prin poeziile sale, un univers ciudat, dar nu agresiv. Cuvintele pe care le folosește poetul încep și ele să se civilizeze, neologismele sunt încorporate în limbajul utilizat la începuturile sale literare, un limbaj desprins parcă din Tradiționalism. Aurel Gurghianu oscilează deseori între bizar și banal, ajungând uneori chiar în sfera ludicului: „*Umbrela mare și neagră./ umbrela mică și roză/ umblară un timp suprapuse./ Apoi umbrela roză rămase locului/ urmând a urca niște trepte/ în timp ce umbrela neagră/ trecu de cealaltă parte-a orașului./ Era aproape de ziuă. (Nocturnă)*”<sup>4</sup>. Unele poezii ale lui Aurel Gurghianu sunt scrise în „versuri albe”, altele sunt pline de imagini expresive de o calofilie enigmatică ori de subtile referințe livrești.<sup>5</sup> În unele creații lirice, putem spune că Aurel Gurghianu are o percepție dereglată asupra realului: *A mere de toamnă miroase cămara,/ a suc molatec,/ a foc galben mocnind în două lădițe./ Se petrece-acolo o lucrare/ ca-ntr-un laborator/ unde s-ar mai căuta încă piatra filozofală. (Mere)*<sup>6</sup>. La extrema cealaltă, poetul folosește imagini terifiante, în care realul este halucinant, întâlnim chiar stări de contopire în somn a tuturor, o probă de armonie între om și natură: „*Un om dormind îmbrățișează iarba/ Și viespi de aur îl măsoară-n somn/ Un om dormind îmbrățișează iarba/ Și lunca și nisipul toate dorm. (Un om dormind)*”<sup>7</sup>.

Universul poetic al lui Aurel Gurghianu este ca un tot unitar în care temele și motivele literare, miturile, sintagmele și teoriile filozofice creează un ansamblu specific corespondențelor depline. Imaginarul poetic al lui Aurel Gurghianu, așa cum este perceput el astăzi, are calitatea unică de a ajunge din orice punct într-un centru al dezvoltărilor profunde.<sup>8</sup>

<sup>4</sup> Aurel Gurghianu, „Poarta cu săgeți”, Editura Cartea Românească, 1972, pag. 49

<sup>5</sup> www.poezie.ro

<sup>6</sup> Aurel Gurghianu, „Poarta cu săgeți”, Editura Cartea Românească, 1972, pag. 78

<sup>7</sup> Aurel Gurghianu, „Zilele care cântă” Editura de Stat pentru Literatură și artă, Cluj, 1957, pag. 21

<sup>8</sup> Aurel Pantea, „Simpatii critice”, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2004, pag. 114

Pornind de la cea mai populară temă, a timpului, care creează și acoperă acest univers, există trasee neocolitoare, directe prin care aceleași seve poetice circulă. Simbolistica liricii lui Aurel Gurghianu ne duce cu gândul până la George Bacovia, deoarece, Gurghianu, prin intermediul sugestiei conturează o impresie plastică la nivelul textului poetic. Prin urmare, ploaia, plumbul, vântul nu precizează nimic prin ele însele, sunt folosite pentru o percepere exactă, de către cititor, a trăirilor interioare ale poetului. În volumul „*Poarta cu săgeți*”, poetul folosește o tonalitate sentimentală mai reținută, specifică Tradiționalismului; sunt amintiți părinții, străbunii, obârșiile, casa, vocile părinților. În volumul de versuri „*Orele și umbra*”(1980) predomină tristeșea eului liric. Această tristețe, cu tentă depresivă, are legătură cu mai vechile „biografii sentimentale” ale poetului, prezentate de această dată într-un limbaj specific stărilor negativiste. Lexicul utilizat de Gurghianu în aceste creații este dominat de consoane, muzicalitatea versurilor este închisă, îngrădită parcă, *Pe mâna moartei s-a așezat un bătrân șoim de pădure/ și-a întrebat-o de ani./ Mâna moartei nu s-a mișcat/ (Șoimul o visase tânără cu o noapte înainte)./ Șoimul a adunat păsările la sfat./ Dar mâna moartei a rămas inertă.*(*Păsărarul*)<sup>9</sup>. Simbolul, sugestia, libertățile prozodice sunt caracteristice curentului literar Simbolism, dar, Aurel Gurghianu le-a folosit, pentru o exteriorizare mai pregnantă a trăirilor sale interioare. Sentimentele poetului sunt deseori oscilatorii, între real și ireal, între pozitiv și negativ, între bucurie și depresie. Prin creațiile sale, mai ales cele de după 1960, Aurel Gurghianu reflectă explicit desprinderea sa de tradiția sămănătoristă, de tot ce înseamnă temă rurală și îndreptarea sa către un modernism de esență citadină. De obicei, în „lirica ardeleană” temele predilecte sunt cele ale originilor, ale identității, precum cele din creațiile lui George Coșbuc sau Octavian Goga dar Gurghianu, se dezrădăcinează de tot ceea ce înseamnă rural, identitate, origine. În volumul de versuri intitulat „Numărați caii amurgului”(1982), Victor Felea, apreciază în volumul său de cronici că poetul nu se lasă ademenit nici de forme fixe, nici de rupturi șocante ci se menține într-un echilibru fertil între sonurile tradiției și cele ale modernității.<sup>10</sup> Avem în Gurghianu un observator subtil, ironic-spiritual uneori, un meditativ și, câteodată un fantast.

Cuvântul său numește dar și sugerează, precum am amintit anterior, ori se transformă în metaforă, în orice caz ne poate transporta într-o zonă a poeticului, de a ne face părtașii unei existențe lirice de un real interes. În poeziile lui Aurel Gurghianu, elementele exterioare devin fapte ale intimității, capătă semnificații deosebite în funcție de „interpretarea” la care le supune personalitatea originală a poetului. Poetul procedează la fel și în poeme ca „*Întortocheatul*”, „*Bizarul domn de la birt*” sau „*Fragment citadin*”; Gurghianu reușește să transpună cele mai banale aspecte și situații într-un spațiu desprins de realitate, în ireal. De pildă, în poezia „*Bizarul domn de la birt*”, „eroul” se află undeva într-un spațiu fabulos, realul nici nu poate fi amintit în această situație, acesta nu mai poate să participe la miracole: „*La express în picioare soarbe abstras din cafea./ Prins c-un șiret îi atârână între degete bastonul alb./ Murmure vin - / nepăsătoare vocile se lovesc de umerii lui, / de casca neagră a capului ascuns între sare și țărnam.* / În adânc foiesc stele de mare și resturi.” Am putea spune că el face adeseori pasul de la realitatea imediată la desprinderea de această realitate cu un fel de plăcere a ludicului dar și cu intuiția lucrurilor grave. Găsim deseori, în opera lui

<sup>9</sup> Aurel Gurghianu, „*Orele și umbra*”, Editura Eminescu, 1980, pag 51

<sup>10</sup> Victor Felea, „*Aspecte ale poeziei de azi*”, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1984, pag. 40

Gurghianu, destule asemenea personaje stranii, uneori aparent inocente, alteori chiar demonice, care vor, parcă, să ne amintim că trăim neconținut într-o lume de mari contraste. În poezia pe care am citat-o anterior, este vorba despre „figura” unui orb care își bea cafeaua la un expres. Observăm că nu avem de-a face cu o simplă portetizare ci cu o știință proprie lui Aurel Gurghianu, la limita dintre real și fantastic. Am spus că autorul observă oameni și lucruri, însă el nu rămâne doar la o simplă percepere a lor; privirea sa le scoate din anonimat, le transmite, am putea spune, sensibilității.

Ciclul intitulat „*Castane*” este dedicat în totalitate soției, care, pe parcursul discuțiilor avute cu domnia sa, mi-a relatat faptul că a avut privilegiul de a fi primul critic al poetului, care, așezat pe un fotoliu din colțul unei camere îi lectura doamnei Gurghianu creațiile sale. Nu putea fi vorba despre criticarea poeziilor pentru că stilul în care își citea creațiile, cu voce tare, îl transpunea pe ascultător în lumea poeticului specific lui Aurel Gurghianu. Îmi spunea doamna Gurghianu că „facea poezie din orice”; de pildă, într-o zi de duminică, în timpul unei promenade solitare prin Cluj, s-a așezat la masa unei cafenele, unde a scris câteva cuvine pe ambalajul pachetului de țigări, iar acasă își continua misterioasa aventură prin lumea cuvintelor care deveneau poezii, creații literare originale specifice doar lui Gurghianu. În acest ciclu de poezii, poetul reconstituie un anotimp recent, al iubirii, în același stil al notațiilor concrete scoase parcă dintr-un nevăzut carnet autobiografic. În „*Castanele*”, totul este scris cu sensibilitate, cu tandrețe, versurile sunt aduse la viață prin starea de prospețime a sentimentelor. Poetul revine la meditațiile sale de pelerin al cetățeanului, în ciclul „*Memento*”, manifestând o solidaritate cu tot ceea ce vede, cu tot ceea ce îl înconjoară. Devine solidar cu „*singuraticul copac*” înghesuit între două clădiri, cu piatra de cetate, cu piatra cenușie a trotuarului. În poezia „*Solo*”, Aurel Gurghianu pare a fi un nou Bacovia, cum am menționat anterior, mai puțin apăsător de solitudine, însă cu accente calme caracteristice pentru poezia sa: „*Slomnești pe-o stradă mică, pustie / când mulți dorm de-a binelea după orele zece. / Asculți foșnetul rufelor pe sfori la uscat. / O pală de vânt clatină tufele. / Eviți Opelul sumbru ca un gândac decedat. / Te miști și nu știi dacă mirosul din curți / vine de la mărar sau de la păsări. Un câine mârâie pe undeva.*” Volumul de poezii „*Numărați cail amurgului*” (1982) e o carte a artistului la maturitate, bogată în substanță lirică, marcând o nouă reușită, exemplară, în cadrul operei lui Aurel Gurghianu.<sup>11</sup>

După volumul „*Curenții de seară*”, poetul pare puțin obosit în ceea ce privește creațiile sale lirice, pentru că lirica trece într-un plan secund. Înstrăinarea lirismului în proza foiletonistă, publicată între timp, nu înseamnă epuizarea sensibilității poetului. Gurghianu desoperă o sensibilitate și în creațiile epice, unde dă dovadă de un surprinzător gust al aventurii. Putem spune chiar, că sensibilitatea poetului se masculinizează. Subintitulat „*Însemnări, crochiuri, mărturisiri*”, „*Carnetul*” lui Aurel Gurghianu continuă de fapt „*Terasa*”, mai exact, ideea notelor zilnice, lansată prima dată acolo. Nu avem de-a face, însă, cu o consemnare sistematică a unor evenimente personale ci mai degrabă o intrare în sfera irealului, a părăsirii spațiului real. Prin acestea înțeleg un complex de împrejurări, întâmplări neprevăzute, curiozități, chiar, prin dispoziția sentimentală și starea psihologică a autorului la un moment dat. Este o confesiune indirectă în care mai degrabă lecturile autorului își caută o

<sup>11</sup> Victor Felea, „*Aspecte ale poeziei de azi*”, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1984, pag. 44

confirmare în viață, sau, încearcă a se confrunța cu un „model literar”. Consider că de aici vine de fapt farmecul însemnărilor sale. Observațiile directe asupra realității sunt transpuse într-un fantastic al cotidianului, pe când speculațiile livrești au un sens moralizator, aproape pedant<sup>12</sup>. Aurel Gurghianu, vrând să moralizeze și să îndrepte lumea spre literatură, reușește a o halucina, prin transpunerile textelor în domeniul fantasticului. Un câștig, de ordin estetic îl constituie faptul că Gurghianu nu observă, în mod repetat, realitatea, el o schimbă, o metamorfozează, trimițând-o în ireal, fantastic. Și Aurel Gurghianu știe acest lucru, din moment ce consemnează cu un solemn sentimentalism, am putea spune, întâmplări mai puțin obișnuite din realitatea imediată. Aurel Gurghianu face parte dintre scriitorii care resimt acest paradox. În creațiile sale epice, Gurghianu scrie cu sentimentul că recuperează atât realitatea cât și literatura. În această continuare a „*Terasei*”, scriitorul identifică două ipostaze ale iubirii: o ipostază a credinței și a respectului, o altă ipostază a tandreții nesfârșite, punctul comun al celor două „lumi” fiind pietatea. Astfel, putem spune că o ipostază vine din literatură iar cealaltă ipostază din viață. Atât într-un interviu cât și în câteva mărturisiri incluse în „*Carnet*”, Aurel Gurghianu declară deschis imposibilitatea reîntoarcerii la origini, la obârșii, refuză oricare nostalgie legată de ceea ce înseamnă proveniență sau seminție. Refuză totodată apartenența la un spațiu de sensibilitate rural. Aceste aspecte se reflectă clar și în creația sa în care țaranul trăiește prin respectul pentru stabilitatea unei moralități ireproșabile, reacționând cu spaimă la zgomotele orașului. Prezența comicalului este indispensabilă în astfel de situații, scriitorul având răbufniri comico-dramatice la poluarea fonică produsă de zgomotul motoarelor de motocicletă. În același timp, și orașeanul știe să se amuze într-un mod viclean de spectacolul înfiorător al imnului studenților. Majoritatea tabletelor scrise de Aurel Gurghianu circumscriu o sensibilitate urbană, ieșită din comun câte o dată, moralizatoare altădată, dar fără nici un sentiment al înstrăinării. Terasa este un spațiu public care asigură, deopotrivă, dialogul cu ceilalți, dar și reculegerea în intimitate. Este un loc de delectare spirituală sau de confesiune. Esența ei constă în febrilitate, intimitatea ei nu se reduce la tihna interioarelor. Spunem acestea din convingerea că pentru Aurel Gurghianu *Terasa* nu reprezintă doar o rubrică ci nostalgia unei comunități artiste, a celui loc privilegiat de refugiu constant și de participare prin confesiune, la viața celorlalți. Acesta este spiritul creațiilor lirice și epice ale lui Gurghianu: de la fiziologia aluzivă, cu nuanțe caricaturale, la portretul-elogiu; de la ironizarea unor obiceiuri cotidiene la consemnarea marilor evenimente ale civilizației contemporane; de la polemici strict literare la articolul propriu-zis<sup>13</sup>.

Prin urmare, viziunea epică și lirică a lui Aurel Gurghianu este originală. Dacă la începuturile sale în lumea literaturii mai întâlneam ecouri din Goga, Alecsandri sau Blaga, creațiile de după 1970 ne dovedesc originalitatea lui Gurghianu, transpunerea realului în ireal, într-o manieră proprie; înlocuirea spațiului rural cu cel urban, numită „dezrădăcinare inversă” de Gheorghe Grigurcu.

<sup>12</sup> Petru Poantă, „*Radiografii*”, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1983, pag.72

<sup>13</sup> Petru Poantă, „*Radiografii*”, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1983, pag.79

**Bibliografie**

- Boldea Iulian, *“Poeți români postmoderni”*, Editura Ardealul, Tîrgu-Mureș, 2006
- Boldea Iulian, *“Poezia neomodernistă”*, Editura Aula, Brașov, 2005
- Boldea Iulian, *“Scriitori români contemporani”*, Editura Ardealul, Tîrgu-Mureș, 2002
- Cistelecan Al., *“Poezie și livresc”*, Editura Cartea Românească, București, 1987
- Grigurcu Gheorghe, *“Poezie română contemporană”*, Editura Revistei Convorbiri literare, Iași, 2000
- Gurghianu Aurel, *“Curenții de seară”*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1976
- Gurghianu Aurel, *“Ascult strada”*, Editura Tineretului, București, 1969
- Gurghianu Aurel, *“Biografii sentimentale”*, Editura Tineretului, București, 1965
- Gurghianu Aurel, *“Poarta cu săgeți”*, Editura Eminescu, București, 1972
- Gurghianu Aurel, *“Strada vîntului”*, Editura pentru literatura, București, 1968
- Gurghianu Aurel, *“Temperatura cuvintelor”*, Editura Dacia, Cluj- Napoca 1972
- Gurghianu Aurel, *“Terasa și alte confesiuni”*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1978
- Lefter Ion Bogdan, *“Începuturile „noii poezii””*, Editura Paralela 45, Pitești, 2005
- Manolescu Nicolae, *“Istoria critică a literaturii române”*, Editura Paralela 45, Pitești, 2008
- Micu Dumitru, *“Scurtă istorie a literaturii române”*, vol.III, Editura Iriana, București, 1996
- Milea Ioan, *Sub semnul poeziei*, Editura Arhipelag, București, 1996;
- Pantea Aurel, *“Literatura onirică. Aplicații în poezia românească”*, Editura Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia, Alba Iulia, 2004
- Pantea Aurel, *“Literatura onirică. Aplicații în poezia românească”*, Editura Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia, Alba Iulia, 2004
- Pantea Aurel, *“Poezie română contemporană”*, Editura Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia, Alba Iulia, 2004
- Pantea Aurel, *“Simpatii critice”*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2004
- Simion Eugen, *“Sfidarea retoricii”*, Editura Cartea Românească, București, 1986
- Tașcu Valentin. *Poezia poeziei de azi*. Editura Junimea, Iași 1985
- Vasile Geo, *“Poezia română între milenii. Dicționar de autor”*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002